

۲۳۶۸۶۱۴

اصول و بنیادهای سیاست تطبیقی

سیاست و حکومت مقایسه‌ای

دیوید جی. ساموئلز

مترجم:

دکتر عبدالمجید سیفی

عضو هیئت علمی دانشگاه آیت‌اله العظمی بروجردی

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : اصول و بنیادهای سیاست تطبیقی: سیاست و حکومت مقایسه‌ای / دیوید جی. ساموئلز؛ مترجم عبدالمجید سیفی؛
ویرایش و تصحیح مهدی عباسی.
مشخصات نشر : تهران: قومس، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری : ۳۸۴ ص؛ مصور، جدول.
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۱۱-۹۱-۹
وضعیت فهرست‌نویسی : فیا.
یادداشت : عنوان اصلی: Comparative politics, 2ed, 2021
یادداشت : نمایه.
عنوان دیگر : سیاست و حکومت مقایسه‌ای.
موضوع : حکومت تطبیقی
Comparative government
شناسه افزوده : سیفی، عبدالمجید، ۱۳۶۲-، مترجم.
Seifi, Abdolmajid
رده‌بندی کنگره : JF ۵۱
رده‌بندی دیویی : ۳۲۰/۳
شماره کتابشناسی ملی : ۹۱۳۳۰۳۱

www.ketab.ir

نام کتاب: اصول و بنیادهای سیاست تطبیقی
نویسنده: دیوید جی. ساموئلز
مترجم: دکتر عبدالمجید سیفی
ویرایش و تصحیح: مهدی عباسی
طراح جلد: محدثه موسوی
نوبت چاپ: اول
سال چاپ: ۱۴۰۲
شمارگان: ۵۰۰
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۱۱-۹۱-۹
چاپ و صحافی: سعید دانش
نشانی ناشر: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، پایین‌تر از لبافی‌نژاد، کوچه بهار، شماره ۱۱
تلفن و نمابر: ۶۶۴۷۰۱۶۲ - ۶۶۴۷۰۱۵۳ - ۶۶۴۹۱۰۰۰
www.ghoomes.com
قیمت: ۹۰۰,۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر (افست و الکترونیکی)، تکثیر، نسخه‌برداری و ترجمه برای نشر قومس محفوظ است.
(استفاده از مطالب کتاب فقط با ذکر مأخذ آزاد است.)

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه مترجم
۱۳	 مقدمه نویسنده
۱۵	 فصل اول: چیستی سیاست تطبیقی
۱۵	 چرا سیاست تطبیقی می خوانیم
۱۸	 مطالعه سیاست تطبیقی
۲۰	 بنیادهای سیاست تطبیقی
۲۴	 روش تطبیقی
۲۴	 طرح پرسش ها
۲۷	 تنظیم فرضیه ها
۲۹	 استفاده از روش تطبیقی
۳۴	 چالش های پژوهش تطبیقی
۳۴	 جداسازی همبستگی از علیت
۳۵	 شناسایی رابطه علت و معلول
۳۶	 ارزیابی روایی داده ها
۴۱	 رهیافت های موجود در انجام تحقیقات تطبیقی
۴۱	 تحقیق کمی
۴۲	 روش کیفی
۴۳	 نتیجه گیری
۴۵	 پرسش های فصل
۴۶	 منابع پیشنهادی
۴۶	 یادداشت ها
۴۷	 فصل دوم: دولت
۴۷	 دولت از کجا آمده است؟

۴۹	موازنه بین منافع شخصی و جمعی
۵۰	معمای زندانی
۵۱	مسئله هابز
۵۲	راه حل هابز
۵۴	ایجاد نهادها
۵۴	حاکمیت
۵۵	دولت و حکومت
۵۵	دولت و ملت
۵۷	دولت و جامعه
۶۱	فهم ساخت دولت های اولیه
۶۲	منافع سیاسی و تشکیل دولت های ابتدایی
۶۵	محیط طبیعی و تشکیل دولت های نخستین
۶۷	فهم ساخت دولت ها در دوران اخیر
۶۸	منافع سیاسی در تشکیل دولت های جدید
۷۱	محیط طبیعی و تشکیل دولت های تازه شکل گرفته
۷۵	پیامدهای تشکیل دولت های تازه شکل گرفته
۷۷	سنجش قدرت دولت
۷۸	شاخص شکنندگی دولت
۷۹	شاخص چگونه کار می کند؟
۸۰	نتیجه گیری
۸۲	پرسش های فصل
۸۲	منابع پیشنهادی
۸۳	یادداشت ها

۸۴ فصل سوم: رژیم های سیاسی دموکراتیک

۸۴	دموکراسی چیست؟
۸۶	تعریف دموکراسی
۸۶	پاسخگویی
۸۷	مشارکت
۸۸	رقابت
۹۰	الزامات دموکراسی
۹۱	حکومت انتخابی

۹۱	آزادی‌های مدنی
۹۲	انتخابات عادلانه و مکرر [ادواری]
۹۲	ارزیابی تحقق دموکراسی
۹۴	معمای مدیسون: موازنه بین حکومت محدود و حکومت کارا
۹۵	قوانین اساسی فدرال و یکپارچه
۹۸	روابط قوی اجرایی و تقنینی
۹۸	نظام ریاستی
۹۹	پارلمنتاریسم
۱۰۰	نظام‌های ترکیبی
۱۰۲	بررسی معمای مدیسون
۱۰۷	نظارت قضایی در برابر تفوق پارلمانی
۱۰۹	نظام‌های انتخاباتی نسبی و اکثریت
۱۰۹	نظام انتخاباتی اکثریت نسبی
۱۱۵	قاعده اکثریت
۱۱۶	نمایندگی تناسبی
۱۱۹	قواعد انتخاباتی ترکیبی
۱۲۰	نتیجه‌گیری
۱۲۲	پرسش‌های فصل
۱۲۲	منابع پیشنهادی
۱۲۳	یادداشت‌ها

فصل چهارم: رژیم‌های سیاسی غیردموکراتیک ۱۲۴

۱۲۴	غیردموکراسی چیست؟
۱۲۶	فهم اصول غیردموکراسی‌ها
۱۲۹	تمایزگذاری بین رژیم‌های توتالتر و اقتدارگرا
۱۳۰	استفاده از ایدئولوژی
۱۳۱	میزان بسیج اجبارآمیز
۱۳۲	درجه کثرت‌گرایی اجتماعی و سیاسی
۱۳۵	تمایزگذاری بین ایدئولوژی‌های کمونیستی و فاشیستی
۱۳۵	کمونیسم
۱۳۷	فاشیسم
۱۳۸	مقایسه بین ایدئولوژی‌های توتالتر

۱۴۰		مقایسه نهادهای رژیم‌های غیردموکراتیک
۱۴۱		مونارشی‌ها (نظام‌های پادشاهی)
۱۴۲		رژیم‌های تک‌حزبی
۱۴۴		رژیم‌های نظامی
۱۴۶		الیگارشی‌ها
۱۴۷		توکراسی‌ها
۱۴۸		رژیم‌های شخصیت‌محور
۱۵۲		نتیجه‌گیری
۱۵۵		پرسش‌های فصل
۱۵۶		منابع پیشنهادی
۱۵۶		یادداشت‌ها
۱۵۸		فصل پنجم: تغییر رژیم
۱۵۸		چه دلایلی سبب تغییر رژیم می‌شود؟
۱۶۰		روندهای تاریخی
۱۶۲		عوامل داخلی تغییر رژیم
۱۶۳		فرهنگ مدنی
۱۶۴		دگرگونی اقتصادی
۱۷۰		نقش نظامیان
۱۷۶		عوامل بین‌المللی تغییر رژیم
۱۷۶		سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا
۱۷۸		سیاست خارجی اتحاد جماهیر شوروی
۱۷۸		تغییرات در کلیسای کاتولیک
۱۷۹		اتحادیه اروپا
۱۸۰		جهانی‌شدن
۱۸۱		عوامل شتاب‌دهنده تغییر رژیم در کوتاه‌مدت
۱۸۴		آینده تغییر رژیم
۱۸۴		دموکراسی‌های غیرلیبرال
۱۸۶		از دموکراسی غیرلیبرال به غیردموکراسی
۱۸۸		نتیجه‌گیری
۱۸۹		پرسش‌های فصل
۱۹۰		منابع پیشنهادی

۱۹۰	یادداشت‌ها
-----	------------

فصل ششم: اقدام جمعی ۱۹۳

۱۹۳	چرا مردم به شکل جمعی در سیاست مشارکت می‌کنند؟
۱۹۵	حل مشکل اقدام جمعی
۱۹۶	اجبار
۱۹۷	ترغیب
۱۹۸	اغوا
۲۰۰	رهبری سیاسی
۲۰۲	جنبش‌های اجتماعی
۲۰۲	ویژگی‌های جنبش‌های اجتماعی
۲۰۴	چگونگی تشکیل جنبش‌های اجتماعی
۲۰۹	معمای رسمی شدن
۲۱۱	گروه‌های ذینفوذ
۲۱۱	ویژگی‌های گروه‌های ذینفوذ
۲۱۳	چگونگی تشکیل گروه‌های ذینفوذ
۲۱۴	تبیین کوریوراتیسم: نمونه سوئد
۲۱۶	احزاب سیاسی
۲۱۷	ویژگی‌های احزاب سیاسی
۲۱۹	نظام‌های حزبی
۲۲۱	ریشه‌های احزاب و نظام‌های حزبی
۲۲۴	نتیجه‌گیری
۲۲۵	پرسش‌های فصل
۲۲۵	منابع پیشنهادی
۲۲۶	یادداشت‌ها

فصل هفتم: خشونت سیاسی ۲۲۸

۲۲۸	دلایل خشونت سیاسی چیست؟
۲۲۹	تعریف خشونت سیاسی
۲۳۰	جنگ داخلی
۲۳۱	فرصت‌ها برای جنگ داخلی

به نام خداوند جان و خرد

مقدمه مترجم

سیاست تطبیقی یکی از گسترده‌ترین، چالش‌برانگیزترین و جذاب‌ترین زیررشته‌های علوم سیاسی است. این حوزه مطالعاتی دارای تاریخی طولانی است و می‌توان ریشه‌های آن را در یونان باستان و آثار اندیشمندانی نظیر ارسطو یافت و سپس اندیشمندانی نظیر مونتسکیو و مارکس با نگاهی تطبیقی به بررسی موضوعات سیاسی پرداختند. با این وجود، شکل‌گیری این رشته به‌عنوان یک حوزه مطالعاتی در دوران معاصر به دوره بین دو جنگ بزرگ جهانی بازمی‌گردد. اندیشمندان سیاسی در این دوران به مطالعه نظام‌های سیاسی در اروپایی علاقمند شدند تا بفهمند نحوه عملکرد کشورهای مختلف با اشکال گوناگون حکومت و ایدئولوژی در حوزه‌های گوناگون چگونه است و موضوعاتی مانند نحوه مزایا و آسیب‌های نظام‌های ریاستی یا پارلمانی و ارزیابی ویژگی‌های حکومت‌های دموکراتیک و غیردموکراتیک از مهم‌ترین موضوعات مورد علاقه آنها بود.

پس از پایان جنگ جهانی دوم تغییراتی در حوزه مطالعات سیاست تطبیقی ایجاد شد. روند استعمارزدایی سبب شد تا توجه بسیاری از محققان این حوزه به نظام‌های سیاسی نوظهور در کشورهای جهان سوم معطوف شود، یعنی توجه این محققان از حوزه محدود مطالعات اروپا و آمریکا خارج شده و افق‌های جدیدی در مطالعه نظام‌مند سیاست تطبیقی ایجاد شود. محققانی نظیر مارتین لیپست^۱، ساموئل هانتینگتون^۲، گابریل آلموند^۳ و جیمز کلن^۴ رهیافت‌های مطالعاتی در چگونگی بررسی نظام‌های سیاسی را گسترش دادند. محققان بسیاری تلاش نمودند تا این رهیافت‌ها را در مطالعه سیاست در سرتاسر جهان و به‌ویژه در جهان سوم به کار بندند. هرچند، از اواخر دهه ۱۹۶۰ و در بحبوحه جنگ سرد، حوزه سیاست تطبیقی تحت تأثیر به چالش کشیدن نظریه‌های اقتصادی و توسعه سیاسی توسط نظریه‌های مارکسیستی قرار گرفت.

در حال حاضر، بسیاری از پژوهشگران سیاست تطبیقی در پی ایجاد نوعی اتفاق نظر در مطالعه

1. Martin Lipset

2. Samuel Huntington

3. Gabriel Almond

4. James Coleman

سیاست به شکل تطبیقی هستند و تلاش دارند روش تطبیقی را وارد بسیاری از حوزه‌ها کنند. در این چارچوب، نگاه «پرسش‌محور» در حال رشد در مطالعات سیاست تطبیقی است و یکی از مهم‌ترین کتاب‌های موجود که با این نگاه موضوعات مختلف در سیاست تطبیقی را مورد بررسی قرار داده، کتاب حاضر است. دیوید جی. ساموئلز^۱، استاد برجسته دانشگاه مینه‌سوتا در کتاب حاضر که توسط انتشارات معتبر پارسون^۲ به چاپ رسیده تلاش داشته تا با به‌کارگیری این رویکرد پرسش‌محور در حوزه‌های مختلف سیاست تطبیقی، اثری متفاوت ایجاد کند.

هدف از ترجمه این کتاب آشنایی با موضوعات جدید در مطالعات سیاست تطبیقی است تا دانشجویان و علاقمندان به این حوزه با رویکردهای جدیدی که در دانشگاه‌های معتبر جهان در این حوزه شکل گرفته آشنا شوند. در ترجمه کتاب حاضر نهایت تلاش صورت گرفته تا حفظ امانت در ترجمه، متنی روان و قابل فهم در اختیار علاقمندان و پژوهشگران قرار گیرد. در معادل‌یابی واژگان این کتاب سعی شده از معادل‌های مرسوم استفاده شود، لیکن نوآوری‌های موجود در کتاب سبب شده تا مترجم برخی واژگان را برای نخستین بار در فارسی معادل‌سازی کند. در این واژه‌ها سعی شده تا نزدیک‌ترین و قابل فهم‌ترین واژه برگزیده شود و خود واژه نیز در پاورقی آورده شده است. در اینجا لازم است از جناب آقای دکتر ناصر پورحسین برای ارائه نظرات ارزشمند در ترجمه این کتاب تشکر کنم. همچنین باید تشکر ویژه‌ای از جناب آقای دکتر حسن‌رضا آریایی‌راد داشته باشم که با بازخوانی ترجمه کتاب و ارائه پیشنهادات سازنده و ارزنده، نقش شایانی در ارتقای سطح کیفی ترجمه این اثر داشتند. از جناب آقای مهدی عباسی و دیگر کارمندان محترم نشر قومس که طی سالیان اخیر نقش انکارناپذیری در ارائه متون تأثیرگذار در حوزه‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در کشور داشته نیز تشکر می‌کنم.

با وجود تلاش فراوان، ترجمه این اثر خالی از اشکال نیست. در این راستا از کلیه استادان، محققان، دانشجویان و علاقمندان خواهشمند است که با راهنمایی‌ها و ارائه نظرات خود، موجبات رفع نقایص این کتاب در چاپ‌های بعدی را فراهم آورند. امید است این کتاب بتواند با ارائه متنی جدید برای علاقمندان و به‌ویژه دانشجویان رشته علوم سیاسی بتواند کمکی هرچند اندک در ارتقای سطح این رشته در ایران عزیز داشته باشد.

عبدالمجید سیفی

پاییز ۱۳۹۷